ANUL III—No. 699

EDIȚIA ANTEIA

VINERI 21 DECEMBRE 1890

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

ADMINISTRAȚIA: Strada Nouă, 10 | Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ | REDACȚIA: Strada Nouă, 10

Bucurescĭ 20 Decembre

Parlamentarismul Nostru

Camerele aŭ intrat în vacanție; prima parte a sesiuneĭ s'a sfârşit. Până la reînceperea lucrărilor parlamentare, la 14 Ianuarie, vor fi trecut două lunĭ de la deschiderea Parlamentuluĭ. Două lunĭ perdute fără nicĭ un folos pentru Țară.

Două lunĭ în care am asistat la privelişţea cea maĭ tristă, cea maĭ scârboasă. Sĕptămânĭ întregĭ politicianiĭ noştri din toate partidele şi nuanțele n'aŭ făcut alt nimic de cât a aduce la tribună certurile şi pasiunile lor personale. De nenumărate orĭ şi sub toate formele am auzit esplicându-se frământările din sinul partiduluĭ conservator.

D-niĭ Lascar Catargiu şi Vernescu, cu liberaliĭ-conservatorĭ, aŭ căutat să dovedească că guvernul actual este inconstituțional, D-niĭ D. Brătianu şi M. Cogâlniceanu, în numele liberalilor-naționalĭ aŭ mers maĭ departe şi aŭ considerat toate guvernele de la 1888 încoace ca inconstituționale. D. Panu cu radicaliĭ a urmat rolul sĕŭ de distrugere a vechilor partide, dând tot-o-dată mână de ajutor regimuluĭ actual ca fiind cel maĭ disolvant din toate regimele. Guvernul s'a apărat contra acestor loviturĭ cum a putut şi majoritatea a votat după poruncă.

Iată ce a fost până acum bilanțul desbaterilor Parlamentuluĭ. De Țară şi pentru Țară nicĭ nu s'a zis nicĭ nu s'a făcut nimic. O singură esceptiune a fost discursul plin de inimă şi de patriotism al D-luĭ Ioan Grădişteanu care ne a reamintit că avem un Parlament românesc.

Nicăerĭ, în nicĭ o Țară constituțională parlamentarismul n'a ajuns maĭ jos de cât la noĭ. Nicăerĭ nu se vede ca un Parlament să funcționeze lunĭ întregĭ absolut fără nicĭ un spor. In adevĕr, se întâmplă şi în alte părțĭ ca o Cameră să discute sĕptămânĭ şi lunĭ întregĭ un buget saŭ o lege organică de mare însemnătate; s'a vĕzut chiar cum un partid a prelungit cât a putut desbaterile făcĕnd un obstrucționism intenționat şi organizat. Dar, aceste mijloace de tactică parlamentară s'aŭ întrebuințat tot-d'a-una într'un scop politic de care Țara 'şĭ putea da socoteală. O lege organică saŭ un buget sunt lucrărĭ ce pot fi discutate cât de mult, fără ca nimenĭ să fie în drept să se jeluiască' de prelungirea desbaterilor. Cu toată lungimea lor, tot ese dintr'însele o lumină oare-care, prin urmare ş'un folos pentru Țară. Tot aşa este şi cu obstrucționismul ce se practică une-orĭ precum s'a practicat în Camera englează cu ocaziunea cestiuneĭ irlandeze. Acolo era vorbă de o cestiune de viață saŭ de moarte a unuĭ popor întreg; era vorba de a paraliza nişte mĕsurĭ draconice şi esceptionale pe carĭ guvernul le propunea contra Irlandezilor. Obstrucționismul era un mijloc de apĕrare legitimă şi legală; maĭ mult încă, el era singura şi ultima armă ce rĕmăsese asupriților contra asupritorilor.

La noĭ însă se pierd sĕptămânĭ întregĭ, se rostesc discursurĭ peste discursurĭ, pentru a discuta un act de pură formalitate, rĕspunsul la Mesagiul Regal. Cu această ocaziune deputațiĭ şi senatoriĭ, carĭ aŭ pretențiunea de a fi oratorĭ, cred că trebue să 'şĭ arate arta şi să 'şĭ facă reclamă. Fie care partid, fie care grup saŭ nuanță îşĭ pun înainte specialitățile lor. Nu e vorba că unele specialitățĭ sunt ciudate. Vezĭ de pildă avocațĭ saŭ profesorĭ vorbind despre armată, pare că aŭ fost anĭ întregĭ în şcoala militară saŭ în cazarmă, militarĭ vorbind despre finanțe, doctorĭ tratând cestiunĭ de drept saŭ de învĕțămênt, jurisconsulțĭ cestiunĭ sanitare, etc. Vorba e ca fie care grup să arate că posedă în sinul sĕŭ elemente îndestulătoare pentru a ocupa dregĕtoriile Statuluĭ. Ast-fel dar, desbaterea rĕspunsuluĭ la Mesagiŭ n'are alt scop de cât de a face în fața Coroaneĭ un fel de expozițiune a aptitudinilor ministeriale ale diferitelor grupurĭ politice.

Binele obştesc, interesele vitale ale cetățenilor, nevoile Țăreĭ, aceste toate dispar în fața unor ambițiunĭ de partide, une orĭ de gaşcă, ba adese orĭ chiar a unor individualitățĭ izolate.

Țara suferă şi politicianiĭ noştri se ceartă împrejurul osuluĭ putereĭ.

Şi cine se foloseşte din această stare de lucrurĭ, cine rîde de noĭ?

Străiniĭ, carĭ privesc la sbuciumările noastre, Străinul Incoronat care îşĭ făureşte tăria din nemernicia noastră.

Dunăreanul.

TELEGRAME

BULONIA PE MARE, 19 Decemvrie. — D. Parnell şi amiciĭ sĕĭ aŭ părăsit Bulonia după prânz pentru Londra; D-niĭ O'Brien şi Gill aŭ plecat în acelaşĭ timp la Paris. D-niĭ O'Brien şi Parnell aŭ refuzat de a primi pe ziariştĭ şi de a face noĭ comunicărĭ.

BERLIN, 19 Decemvrie. — „Gazeta Germaniei de Nord“ desminte ştirea unor ziare vieneze care anunță că Emin Paşa ar fi fost rechemat în urma reclamațiilor Engliterel.

CETINGE, 19 Decemvrie. — D. Arghyropulo, Ministrul Rusieĭ, a reluat în posesiune postul sĕŭ după un concediŭ de patru lunĭ.

Luptele din America

NEW-YORK, 18 Decemvrie.- Ştirĭ din Rushville anunță că colonelul Henry a intrat la Pineridge cu 700 indienĭ prinşĭ la Battlands.

Se află din Omaha cu data de azĭ că un curier sosit ierĭ din câmpul trupelor uniuneĭ a anunțat că indieniĭ aŭ înconjurat misiunea Clay-Creek şi i-aŭ dat foc; se găsesc maĭ mulțĭ preoțĭ, surorĭ şi o mulțime de copiĭ.

Cavaleria trupelor uniuneĭ deşi era de 4 zile aproape călare a plecat în toată graba la Clay-Creek cu două tunurĭ, o întâlnire s'a făcut în acest punct; sunt maĭ mulțĭ soldațĭ unioniştĭ ucişĭ, mulțĭ rănițĭ.

WASHINGTON 19 Decemvrie.— O mare emoțiune domneşte printre indienĭ, chiar printre aceia aĭ triburilor amice, din cauza lupteĭ de la Porcupine-Creck. Agenția Pineridge, unde staționează un mic detaşament de infanterie, este înconjurată de 5000 de Siuhĭ ostilĭ.

Se desminte într'un mod oficial că multe femeĭ şi copiĭ aŭ fost ucişĭ la Porcupine; cea maĭ mare parte fugiseră.

O nouă întrebare

Astă-zi avem un ministru titular la Culte şi instrucțiune publică.

Intrebăm dar:

Ce se face cu ceĭ 12,000 galbenĭ dăruițĭ de Carol I prin scrisoarea Sa din 2 (14) Iunie 1866 adresată Ministruluĭ de culte C. A. Rosetti şi publicată în „Monitorul“ cu Nr. 118?

Care este aşezĕmêntul de bine-facere fondat cu această sumă?

Dacă baniĭ s'aŭ capitalizat, cât reprezintă asta-zi suma dăruită?

Liga Vamală

Negocierile pentru o uniune vamală în Europa centrală, despre care am vorbit şi noĭ, sînt actualmente întrerupte din cauza serbătorilor de Crăciun şi delegațiĭ germanĭ la conferința ce s'a ținut până acum la Viena s'aŭ întors la Berlin. Negocierile vor reîncepe imediat după anul noŭ.

Până azĭ n'a putut să transpire nimic în public din desbaterile ce se țin secrete. Presa europeană continuă totuşĭ a se ocupa de această prea importantă cestiune şi negocierile din conferința vieneză formează tema zilnică a celor maĭ marĭ şi maĭ autorizate foĭ. Importanța acesteĭ conferințe reiese, între altele, de acolo că rând pe rând sunt ascultațĭ şi consultațĭ în Germania ca şi în Austro-Ungaria reprezentanțiĭ tuturor industriilor şi a comițiilor agricole; maĭ reiese şi de acolo că frica de concesiunĭ reciproce e mare în ambele părțĭ, atât la Germanĭ cât şi la austro-maghiarĭ. Cea ce e sigur însă e că aceste negocierĭ, orĭ-care va fi rezultatul lor, vor avea după împrejurărĭ o influență maĭ mare saŭ maĭ mică asupra întregeĭ politice vamale europene. Aceasta ar ajunge deja ca să ne facă a urmări cu ochĭ de argus cele ce se discută la Viena dacă şi alte motive n'ar face aceste desbaterĭ şi maĭ importante pentru noĭ.

De un deceniŭ şi maĭ bine un rĕsboiŭ vamal internațional bântue aproape întreaga Europă. Fiecare Stat, mare şi mic, s'a înconjurat c'un mur chinezesc sperând de la un protecționism exagerat şi absurd roadele cele maĭ bune pentru starea sa economică-socială. Timpul a dovedit că popoarele s'aŭ înşelat, că sistemul de până acum a fost greşit şi că represaliile agricole şi industriale aŭ fost în dauna tuturor. Statisticile cele maĭ noŭĭ, între care cităm dintre cele maĭ desĕvârşite pe aceea a D-ruluĭ Matlecovicĭ, aŭ dovedit aceasta până la evidență. Daca printr'o politică economică bine chibzuită nu se'nțelege o îmbogățire a uneĭ minoritățĭ infime de agricultorĭ, proprietarĭ, de fabricanțĭ şi industriaşĭ, atuncĭ politica de până acum a fost într'adevĕr eronată. De aceasta aŭ început a se convinge din ce în ce maĭ mulțĭ şi aceşteĭ împrejurărĭ aŭ de mulțumit ceĭ interesațĭ în Conferința vieneză. Imboldul la aceasta 'l a dat iar neobositul Wilhelm al II-lea făr' de care nu se maĭ face nimic în Germania. Cu toate acestea cu greŭ va avea această conferință alt rezultat practic de cât o apropiere pe calea economică între cele două State ce sunt deja aliate pe calea politică, adică între Austro-Ungaria şi Germania.

Planul luĭ Wilhelm al II-lea era cu mult maĭ îndrăzneț. El dorea o Uniune vamală în Europa în care să intre Franța, Italia, Austro-Ungaria şi Germania, căutând ast-fel a izola pe Ruşĭ pe calea economică. Dar acest plan primitiv s'a zădărnicit; ciocnirile pe calea economică dintre Italia şi Franța şi politica vamală inaugurată de această din urmă Putere l'a distrus cu totul şi numaĭ ast-fel tinĕrul Monarch s'a decis de a regula cel puțin raporturile economice dintre Germania şi Austro-Ungaria şi de a lăsa o poartă deschisă şi Italieĭ pentru maĭ tîrziŭ. Dar interesele diferitelor State care sunt aicĭ în joc sunt aşa de multiple şi de opuse, că această Uniune vamală are multe piedicĭ de înlăturat. Maĭ întâiŭ sunt interesele contrarie ce aŭ Austria şi Ungaria. Pe când cea d'întâĭ doreşte să'şĭ vază decăzuta sa industrie încurajată şi ocrotită, caută cea de a doua acelaş lucru pentru agricultura şi pentru toate produsele directe şi indirecte ale soluluĭ sĕŭ.

Cauza rĕsboiuluĭ vamal cu România este tocmaĭ acest protecționizm agricol maghiar şi nu fără dreptate se plânge Austria că a pierdut piața Românieĭ pentru industria sa maĭ numaĭ din cauza Ungarieĭ. Germania 'şĭ-a luat rolul de mijlocitoare şi caută să aplaneze aceste diferințe între dualiştĭ. Spre acest scop s'a luat la ochĭ şi Țara noastră cu care probabil vor începe tratative imediat după stabilirea uneĭ înțelegerĭ între Austria şi Ungaria şi între Austro-Ungaria cu Germania.

Maĭ toate ziarele europene aŭ vorbit de aceasta zilele trecute şi *Gazeta Cruceĭ* şi-a exprimat teama că uniunea vamală proiectată va întâmpina marĭ greutățĭ de oare-ce va fi greŭ de a împăca protecționizmul agricol maghiar cu cel român. Spre acest sfîrşit guvernul german e înclinat a face concesiunĭ agriculturiĭ ungureştĭ pentru ca aceasta la rîndul eĭ să facă concesiunĭ vamale agriculturiĭ româneştĭ şi în schimb România să deschiză iar granițele sale industrieĭ austriace. La aceasta însă se opun în primul rînd mariĭ proprietarĭ germanĭ carĭ strigă că agricultura germană va fi ruinată ast-fel.

Hamburger Correspondent, foaia Principeluĭ de Bismark care este unul dintre ceĭ maĭ marĭ proprietarĭ germanĭ, numeşte un tratat comercial austro-german care ar deschide porțile germane pentru cerealele ungureştĭ, *un tribut* ce l'ar plăti această din urmă țară celeĭ d'întâĭ. Pe de altă parte industriaşiĭ austriacĭ, carĭ ard de dorință de a vedea recăştigată piața Românieĭ pentru desfacerea produselor lor, protestează cu energie contra orĭ şi căreĭ concesiunĭ ce guvernul din Viena ar fi dispus să facă industrieĭ germane ca o despăgubire. Aceasta ar însemna după dînşiĭ, ruina propriei lor industriĭ.

Precum se vede, piedicile se țin lanț şi concesiunile carĭ să împace pe toțĭ sunt foarte greŭ de făcut.

Noĭ, din parte-ne, am dori din toată inima o împăcare, căcĭ ea s'ar face în folosul tuturor. Mărturisim însă că, după noĭ, şansele pentru aceasta sunt cât se poate de micĭ. Țara noastră este într'adevĕr o țară eminamente agricolă, dar ceĭ din Berlin şi Viena greşesc când aŭ în vedere numaĭ agricultura romanească. Să nu se uite că România şi-a asigurat pentru desfacerea produselor pămîntuluĭ sĕŭ alte debuşeurĭ de cât acele de din'naintea rĕsboiuluĭ vamal cu Austro-Ungaria şi că'n acelaş timp a şi pus fundamentul pentru o industrie națională. Această industrie e fragedă e la începutul eĭ şi trebue ocrotită. Țara noastră va căuta prin urmare să se asigure la încheierea orĭ şi căruĭ noŭ tratat comercial ca sacrificiile ce le-a făcut până acm pe această cale, să nu fie zadarnice! Decĭ nicĭ un bărbat de Stat român nu va putea deschide porțile țăreĭ noastre industrieĭ austriace fără rezerve, căcĭ industria noastră cât de mică şi de slabă e, face deja o parte integrantă din viața noastră economică. Protejându'şĭ însă România nascânda eĭ industrie, profitul ce l'ar putea trage Austria dintr'o asemene uniune vamală ar fi mic de tot. Pe de altă parte o înțelegere pe baza căreia ar putea intra şi țara noastră într'o uniune vamală de asemene natură e, după cele de maĭ sus, foarte greŭ de stabilit dacă nu cu neputință.

Răpciuneanu.

Reforma Armateĭ

I

Atat se feresc politicianiĭ noştri de discuțiile serioase, generale, în cât e un adevĕrat eveniment un articol de gazetă care să se ocupe cu alt-ceva de cât inconstituționalitatea guvernuluĭ, cu o reformă oare-care, de pildă.

Pricinile sunt multe. Cea maĭ de căpetenie, de sigur însă e lipsa aproape generală de cultură.

De aceia, oamenii raționabilĭ nu fac o vină nicĭ gazetelor, nicĭ partidelor care le susțin, din faptul că nu se ocup de lucrurĭ maĭ serioase; fie-care face ce poate; tinerimea însă e datoare să facă ceia ce nu pot face bătrâniĭ. Eĭ îĭ cade sarcina de a discuta serios, cu „inima caldă şi mintea rece“ cum zicea când-va un orator.

Fie-care veac îşĭ are epocele sale, retormele sale, altele de cât ale celuĭ precedent; fie-care anotimp se deosibeşte de celă-lalt; fie-care generațiune îşĭ are obiceiurile, inclinațiunile, aspirațiunile sale. Câtă deosebire între iarnă şi vară!

Iată de ce noĭ nu disperăm şi nu sfărâmăm pana cu care suntem silițĭ să înregistrăm zilnic actele desperate ale murindeĭ noastre organizațiunĭ sociale.

Iată de ce continuăm a pune sub ochiĭ cititorilor noştri fie rĕsvoturile djaburovistuluĭ Senat, fie nemernicile şubredeĭ monarhiĭ; ambele vor cădea în pulbere în acea zi sfîntă în care zefirul binefăcĕtor al deşteptăriĭ, va sufla pe pămêntul românesc.

In aşteptarea aceleĭ apropiate zile, democrația română e datoare să discute cu băgare de seamă *şi bună credință* toate punctele asupra cărora va fi nevoe să se pronunțe atuncĭ, să se lumineze şi să lumineze.

Intre reformele carĭ se impun

mai mult, e desigur şi reforma armateĭ.

Cu multă, bucurie am vĕzut, pe un deputat D. Eugen Ionescu că a luat cuvîntul în Parlamentul nostru atât de monoton şi câte-va ziare l-aŭ secondat.

Se'nţelege, chipul în care deputatul de Roman a cerut reforma armateĭ nu putea să ne convie, precum şi secondarea *Românuluĭ*; cu toate astea, neavînd de ce să ne ferim de discuţie, am găsit-o bine-venită.

După noĭ, reformele susţinute de D-l deputat Eugen Ionescu în Cameră şi de D. Take Ionescu în *Românul*, deşi nu democratice, ba poate chiar reacţionar, nu pot atrage vr'o vină asupra susţinĕtorilor lor.

Tot ce li s'ar putea imputa, ar fi că aŭ judecat numaĭ din punctul D-lor de vedere, pe când ar fi trebuit să ţină maĭ mult socoteală de bacalaureaţĭ, de pildă, carĭ, li se pare D-lor că staŭ prea puţin în cazarmă şi ar vroi să fie strînşĭ într'o singură companie şi *încazarmaţĭ* un an întreg din care să stea *opt lunĭ* ca soldaţĭ în acea companie-şcoală şi patru lunĭ în urmă ca ofiţerĭ pe la corpurĭ.

Poziţiunea socială acum, şi împrejurările în carĭ îşĭ vor fi făcut stagiul D-niĭ Ionescu, îĭ vor fi scuzând că susţin o ast-fel de... reformă; dar pe noĭ, carĭ ştim cum sûnt trataţĭ şi cum privesc viaţa de cazarmă aceştĭ tinerĭ culţĭ şi *rîvnitorĭ la o stare maĭ bună*, nu poate de cât să ne îndemne a o combate din toate puterile noastre.

Mĭ-aduc aminte că nu de mult mĕ aflam într'unul din restaurantele din capitală. Prânzeam împreună cu vr'o cincĭ-spre-zece tinerĭ din carĭ maĭ toţĭ studenţĭ. Pe la mijlocul prânzuluĭ, de-odată se deschide uşa şi apare un soldat sdrenţăros. Se făcu o tăcere mormîntală, iar cele cincĭ-spre-zece părechĭ de ochĭ se fixară asupra luĭ. De-odată un hohot colosal de rîs făcu să rĕsune sala. Bietul prieten, căcĭ soldatul acela nu era de cât un tînĕr bacalaureat prieten, care fusese recrutat şi *uniformat* ast-fel, zîmbi foarte încurcat. Indată ce se maĭ pierdu prima impresie, care maĭ de care se grăbi să-l cerceteze cu deamănuntul, observându-ĭ cu băgare de seamă pe amîndouă părţile mantaua gălbenită de timp, scurtă şi sdrenţăroasă, cizmele neînchipuit de marĭ şi de uscate, pantalonĭ roşĭ şi scurţĭ de nu ajungeaŭ până la cizme, ş. c. a.

Şi... în realitate aceasta nu-ĭ nimic când e vorba de fapte brute; sunt atâtea altele pe care nu le maĭ enumĕr acum, — fiind că am avut de atâtea orĭ tristul prilej de a o face, — care te îngrozesc numaĭ gândindu-te că *se întîmplă*.

Eĭ bine, drept e să chinuim un tînĕr care, altfel, se pregătise pentru viaţă; alte obiceiurĭ îşĭ făcuse în locul celor de cazarmă; alte mâncărĭ, alt mediŭ, altă atmosferă. Şi pentru a convinge pe cineva, nu credem că e nevoe să insistăm asupra amănuntelor. E deja de mult constatată colosala influenţă a mediuluĭ asupra individuluĭ; e deja de mul constatată *tâmpenia* pe care o produce viaţa de cazarmă... Şi, după ce se fac atâtea sacrificiĭ pentru instruirea unuĭ tînĕr, uneĭ generaţiunĭ, să venim tot noĭ şi cu alte cheltuelĭ să o nimicim??

Dar voiţĭ cu orĭ ce preţ ca toată suflarea să ştie să distrugă pe semenul, pe fratele sĕŭ? Nu aveţĭ de cât să puneţĭ în programele şcolilor superioare exerciţiul militar, scrima, ce veţĭ pofti; dar nu luaţĭ toporul şi tăiaţĭ tabloul spre a nu arde rama!

Voiŭ continua.

Rezervistul.

Informaţiunĭ

Ierĭ la orele 11 dimineaţa, Biuroul Senatuluĭ împreună cu comisiunea aleasă a presentat M. S. Regeluĭ rĕspunsul la Mesagiu.

M. S. Regele a rĕspuns prin următoarele cuvinte:

Domnule Preşedinte,
Domnilor Senatorĭ,

Am ascultat cu vie mulţumire rĕspunsul Senatuluĭ şi sunt cu deosebire simţitor la asigurările de iubire şi devotament ce D-voastră Ne daţĭ cu acest prilej.

Sunt tot-d'a-una fericit când Mĕ găsesc înconjurat de membriĭ acesteĭ înalte Adunărĭ, care prin sfatul şi experienţa lor aduc lumina în alcătuirea legilor.

Nu Mĕ îndoesc dar, că şi sesiunea de faţă va asigura un adevărat progres şi desvoltarea noastră treptată şi statornică, spre a întări ast-fel însemnata şi frumoasa misiune ce România este chemată a împlini la gurile Dunăreĭ. Arătîndu-vĕ din noŭ mulţumirile Mele cele maĭ călduroase pentru simţimintele de dragoste şi devotament, atât Eŭ, Regina, cît şi Moştenitorul tronuluĭ, Vĕ urăm ca lucrările D-v să fie la înălţimea încredereĭ ce Ţara are în reprezentaţiunea sa naţională.

Iată numele persoanelor caritabile precum şi ofrandele ce aŭ bine-voit a da Primărieĭ spre a se distribui săracilor din capitală:

N. Amira, proprietar, 1,000 leĭ. N. Chrisoveloni, banquier, 1,000 leĭ. B. Claesĭ, toptangiŭ, 500 leĭ. Compania gazuluĭ, 500 leĭ. Stoica Duţulescu, proprietar, 300 leĭ Halfon Fiu, banquier, 300 leĭ. S. E. Luther, berar, 300 leĭ, Protopopescu Pake, primarul, 300 leĭ. Gl. Schlesinger, 200 leĭ. I. P. Balanolu, banquier, 100 leĭ. „Stela", fabrica de săpun, 100 leĭ. D. Marinescu Bragadir, 100 leĭ. Otto Harnisch, 100 leĭ. Apel et Comp., 100 leĭ. I. Papazolu, 100 leĭ. C. P. Movilă, 100 leĭ. I. R. Boroş, 100 leĭ. Societatea Preseĭ, 90 leĭ. I. M. Fermo, 60 leĭ. Adolf Salomon, 60 leĭ. Isac M. Levy, 50 leĭ. V. Balotescu, 50 leĭ. D. H. Hönich, 40 leĭ. C. Deranjsi, 40 leĭ. G. N. Ionin, 40 leĭ. P Pârvănescu, 25 leĭ Al. Vărlănescu, 20 leĭ. M. P. Adamiade, 20 leĭ. A. Fialkovski, 20 leĭ P. Naum, 20 leĭ. Teirich et Leopolder, 20 leĭ. Fraţiĭ Kepich, 20 leĭ. Inginer Dufour, 20 leĭ. I. Duţescu, 15 leĭ D. M. Agemolo, 15 leĭ. T. M. Agemolo, 15 leĭ. Elias Marcu, 10 leĭ. Năstase Ionescu, 5 leĭ.

Fraţiĭ Albahari:
12 flanele, 12 cămeşĭ oxford, 12 cămeşĭ americă, 6 boccele de lână, 6 rochiţe de lână, pentru copiĭ.

S. Fain:
11 boa de blană de vulpe, 7 de blană albă, 6 eşarfe janilee, 12 perechĭ ciorapĭ de lână şi 12 căciuliţe diferite.

Magazinul Universal: 36 cămeşĭ bărbăteştĭ.

P. Suţianu:
12 batiste, 6 per. mănuşĭ de lână, 6 per. pantofĭ, 4 per. pantofĭ, 4 per. ciorapĭ de lână, 3 per. şoşonĭ.

Fabrica „Stella" o sută kilogr. săpun.

C. A. Melik:
16 batiste, 4 per. ciorapĭ bumbac, două de lână, 6 cravate, 6 per. mănuşĭ de lână şi 6 per. butonĭ de manşete.

Stancu R. Bechianu:
27 metrĭ lână pentru rochiĭ.

J. Staub:
250 testemele pentru săracĭ.

G. Poloni:
83 metri de stofă de rochiĭ şi 24 perechĭ ciorapĭ.

Iar M. S. Regele a dat 320 căruţe cu lemne precum şi diferite obiecte de îmbrăcăminte şi banĭ, care dupe evaluarea D-luĭ Primar se ridică la cifra de 10,000 leĭ.

Sĕ mulţămim în numele săracilor.

Constituţionalul ne spune că Prinţul Grigore Sturza a oferit suma de zece miĭ leĭ pentru tipărirea memoranduluĭ studenţilor universitarĭ privitor la cestiunea Românilor Ardelenĭ.

Azĭ Joĭ Camera şi Senatul vor lua vacanţe.

Societatea de Construcţiĭ a luat întreprinderea clădireĭ Palatuluĭ Justiţieĭ din Craiova pentru suma de un milion.

Prefect al oraşuluĭ Iaşĭ se va numi D. George Catargi.

Apelul făcut de noĭ pentru a se veni în ajutorul nenorocituluĭ Ion Vlahu, n'a rĕmas fără efect. **D. A. C.**, militar, ne a trimis suma de 5 leĭ, **anonim** 5 leĭ, **D. G. V.** 5 leĭ, **D. I. S. Sp.** 5 leĭ, **D. I. H.** 2 leĭ, **D. N. C.** 2 leĭ, **D. E. V.** 1 leŭ şi **D. I. S.** 1 leŭ. Total 26 leĭ.

Lista rĕmâne deschisă, iar suma se va înmâna la destinaţie.

Azĭ va ţine la Palat ultimul consiliŭ de Miniştri pe anul corent.

D. Mircea Ionescu librar din Câmpu-Lung este rugat a'şĭ achita conturile din trecut către administraţia noastră.

Teatrul de Fantoches Holden a fost onorat Lunĭ la 17 Decemvrie cu presenţa M.M. L.L. Regele Carol I, Regina Elisabeta şi A. R. Prinţul Ferdinand, programa a fost aleasă şi Majestăţile aŭ transmis satisfacţiunea atât D-luĭ James Holden cât şi Impresariuluĭ pentru aranjamentul exact.

Mâine Joĭ la 20 Decemvrie la orele 8 şi jumătate seara, representaţie de gală cu programa de Lunĭ 17 Decemvrie.

Vinerĭ 21 Decemvrie. *Relache.*

Sâmbătă 22 Decemvrie la orele 8 şi jumătate seara, reprezentaţie de binefacere în folosul aziluluĭ de noapte şi săracilor Capitaleĭ.

Teatrul Holden va da încă numaĭ câte-va reprezentaţiunĭ.

Ştirĭ Telegrafice

VIENA, 19 Decemvrie. — *Gazeta din Viena* publică proiectul de lege care regulează într'un mod provizoriŭ raporturile comerciale cu Turcia şi Bulgaria.

BULOGNIA, 19 Decemvrie.— D-niĭ Parnell şi O'Brien s'aŭ întâlnit ierĭ şi aŭ avut o convorbire lungă, care va fi reluată în curênd.

ATENA, 19 Decemvrie.— Camera a adoptat proiectul de adresă.

Ministrul de Finanţe a semnat împrumutul de 45 milioane de drachme în aur cu procentul de 5 la sută şi cu cursul de emisiune de 86. Imprumutul este destinat la construirea drumuluĭ de fer de la Atena la Larissa.

Jean Prouvaire

Nu Trebue Să Te Jocĭ Cu Cenuşa

Istorie Tomnaticĭ

Primăvara doreşte cine-va, însă toamna abia îşĭ aduce aminte. Aţĭ început să faceţĭ foc? Nu, dacă aveţĭ 20 de anĭ.

Tinerii se încăpăţînează să vază frunze chiar pe copaciĭ desbrăcaţĭ de ele şi veşnica lună a luĭ Maĭ care e într'înşiĭ înlocueşte primăvara dispărută. Când staŭ eĭ pe gândurĭ—fac rĕŭ de se gândesc pe câtă vreme pot să lucreze — staŭ la umbra marilor castanĭ iubiţĭ aĭ luĭ Heruvim. Maĭ târziŭ omul începe să simţă frig sub copacĭ, când începe bruma din Octombrie. Ce bun lucru să moţăĭ, seara la gura sobi, închis în cameră! Tot aţiţând facĭ cenuşe. Nu cumva voiţĭ să ziceţĭ că doamna Valentina de Terneuse a ajuns în vîrsta temută care aduce fulgĭ de zăpadă prin pĕrul negru? Nu. Ea se află în acel moment al vieţiĭ când omul este „încă tênĕr;" moment supărător, nu'ĭ vorbă, şi seamănă cu acela când osânditul la moarte, pe care căliiĭ vin să'l gătească nu'ĭ încă ghilotinat. Este frumoasă însă, de şi e cam grasă, cu forme lăsate. Dacă n'a voit să se ducă astă-seară la teatru unde se joacă pentru întâia oară *Furca de Sticlă*; dacă se joacă cu cleştele prin cenuşe, făcênd, fără să bage de seamă, rotocoale şi pătrate, nu însemnează că a înbĕtrînit peste mĕsură de treĭ-zecĭ şi şase de anĭ de când e pe lume; s'a simţit obosită, v'o spun eŭ, fără chef, nervoasă, cum veţĭ voĭ să ziceţĭ. Toamna are zile d'acestea care'ţĭ fac rĕŭ şi te adorm. I-a zis bărbatuluĭ sĕŭ: „Eştĭ nesuferit;" şi-a gonit slujnica, nu cu atâta asprime, şi hotărîndu-se să moară de urît s'a trîntit într'un fotoliŭ mare, lângă cămin, căscênd uşor.

A bătut 9 ceasurĭ. Lampa o să se stingă, fiind-că a uitat s'o întoarcă. Puţina lumină care joacă pe cutele perdelilor şi care se resfrânge pe încrustările de sidef ale uneĭ şifoniere-renaissance, se coboară dintr'o candelă aprinsă într'o sferă de cristal fără lustru. Ar fi linişte mare în camera aceasta tăcută dacă n'ar ticăi pendula de Saxonia şi dacă n'ar fi nicĭ Valentina, care visează, ghemuită într'un peignoir lung de mătase *écrue* prin care se srtevĕd icĭ şi colo albeţele trandafiriĭ ale uneĭ batiste maĭ întinse. Ridicând piciorul drept, reazimă pe catifeaua căminuluĭ, între o cupă de zmalţ şi un vas iaponez, vîrful unuĭ papuc de atlaz negru, din care rĕsare un călcâĭ gol, trandafiriŭ. Câte o dată se mişcă încet în fotoliŭ cu un zgomot frumos de mătase şi de carne gîdilată, şi, maĭ căscând o dată, întinde afară din stofe amîndouĕ braţele obosite şi palide pe carĭ mânicile, lunecând, le lasă să fie vĕzute până la rădăcina grasă a umăruluĭ. Pe urmă i se lasă capul iar pe spatele fotoliuluĭ printre pĕru'ĭ resfirat, şi Valentina visează.

La ce se gîndeşte ea? La bărbatul sĕŭ? Rar, în treacĕt, ca o albină care se opreşte numaĭ o clipă pe o floare care dă un pic de miere. La amantul sĕŭ? Nu are şi nicĭ nu voeşte să aibă. Pe Valentina o ocupă trecutul. Numaĭ ce nu maĭ este place, e încântător. Maĭ 'nainte d'a se numi Valentina de Terneuse, se chema Valentina scurt; a fost comedianţă, maĭ 'nainte de a fi contesă. E o istorie veche care a făcut sgomot într'o vreme, care azĭ s'a uitat. Numaĭ ea se maĭ gîndeşte din când în când. Işĭ aduce aminte par'că de un vis de culisele negre, de sălile strălucitoare, de rolurile cucerite cu un zîmbet, de jurnaliştiĭ carĭ eraŭ nişte proştĭ şi de claca pusă ca să aţiţe aplausele. Nicĭodată nu avusese mult talent. Rĕmăsese cinstită saŭ cam aşa ceva, o cinste de acelea relativă care ajunge pentru a stabili numele bun al uneĭ femeĭ de teatru. Pe urmă venise d. de Terneuse şi o luase de nevastă. Ce lucru mare? Va să zică ce poate să atragă pe Valentina şi s'o ţie printre lucrurile trecutuluĭ? O dragoste ce a avut. Toţĭ păstrăm în fundul memorieĭ noastre, un colţ trist şi scump, un fel de refugiŭ, unde ne ascundem în ceasurile de nepăsare şi de plicsis. Orĭ ce suflet, orĭ cât de întristat, orĭ cât de deflorat ar fi, este vestala, adeseorĭ inconscientă, a uneĭ femeĭ sfinte care nu se va stinge. Decĭ, Valentina a iubit. E multă vreme de atuncĭ, prea multă vreme, 10 anĭ, doĭ-spre-zece anĭ, poate două-zecĭ de anĭ. Era foarte tênĕră atuncĭ şi puţin celebră, juca pe ingenua la teatru de la Batignolles şi pe amoreaza în viaţa reală. El, Aurelian, era slujbaş la o primărie. Câştiga o sută de francĭ pe lună şi era să fie destituit fiind-că scria vodevilurĭ pe hârtia municipalităţeĭ. Azĭ, este ilustru. A avut succese în teatru, o damă poloneză a zburat crieriĭ bărbatuluĭ sĕŭ, pe care'l zulipsea el, şi din aventura aceasta a făcut o comedie care peste puţin o să'ĭ deschiză uşile Academieĭ franceze.

In alte vremurĭ grija luĭ maĭ mare era ca să ceară să i se deschidă, noaptea poarta caseĭ unde şedea cu chirie viitoarea luĭ glorie, încă neplatnică, şi nu izbutea totdauna.

Dar ce fericiţĭ eraŭ în vremurile acelea de mizerie! Se întâlniseră într'o lăptărie, la Montmartre. Se duceaŭ acolo, dimineaţa. Ea mânca un pesmet cu o ceaşcă de ciocolată, şi el, economie notabilă datorită amoruluĭ, nu mînca atât de ocupat era ca să privească graţia cu care muia Valentina pesmetul înbucăţit saŭ cum sufla ea foarte serioasă în lichidul prea fierbinte. Seara se ducea la teatrul de la Batignolles ca să aplaude cu furie pe aceea pe care el, Scribe viitor, o considera ca o viitoare Rachel.

Ah! ce frumoase eraŭ preumblările, dupe spectacol, pe bulevardele exterioare, prin noroĭ, subt stele! Cum se iubeaŭ! Ce tinerĭ eraŭ! Sărăcia chiar, încăpăţînată şi crudă, le sluja iubirea. Zîmbiseră înpreună, plînseră înpreună. Lanţul îngreunându-se se făcu maĭ solid. Nenerocirea făcu serioase inimile acestea zburdalnice. Capriciul se făcu pasiune. O recunoştinţă mutuală de lipsurile suferite în comun îĭ legă strîns unu de altu. Eraŭ triştĭ, descurajaţĭ, bolnavĭ, şi nespus de mulţumiţĭ. Fuseră, el pentru ea, ea pentru el, acea bucăţică de catart de care se agaţă marinarul înecat. Pe urmă îl ţinea şi speranţa: el o să facă o dramă pentru Teatrul-Frances, ea o să fie angajată la Porte-Saint-Martin. Toate mergeaŭ foarte rĕŭ, toate aveaŭ să meargă nespus de bine! Câte bucuriĭ însă în mijlocul atâtor supărărĭ! Duminica, când eraŭ bogaţĭ, se duceaŭ la Vesinet. Pe atuncĭ la Vesinet eraŭ pă-

---

FOIŢA ZIARULUI „ADEVERUL"

36

Charles Merouvel

MORŢI ŞI VII

BUNICA

XIX

Calculele Maioruluĭ Campayrol

Campayrol era cu chef. Se deschie şi rĕspunse:

— O singură treabă am, dar e bună de tot, saperbleure!

Victurnien era om care nu întreba, însă se sfia. Mintea luĭ muncea mult de când găsise ciorna lepădată de maiorul.

El îşĭ cunoştea provincia luĭ. Acolo napoleoniĭ nu plouaŭ pe drumurĭ. Fără să facă sgomot, cerceta încetu cu încet, în dreapta, în stânga, le însemna cu îngrijire, nu lăsa să se piardă nimic. Asta'ĭ era cu atât maĭ uşor cu cât avea cunoştinţe bune cam peste tot locul, la poştă cu perceptoarea cu care sta seara de vorbă, iarna şi vara; printre ţeranĭ, cărora le scria contracte; cu garziĭ, care'l consultaŭ când aveaŭ să'nchee un proces-verbal.

In cercetările luĭ nu făcea sgomot cum nu face cârtiţa când îşĭ sapă casa eĭ sub pământ.

Ducerile maioruluĭ Campayrol la Paris îl făceaŭ şi maĭ curios.

Ce căuta el în Capitală necontenit şi de unde lua baniĭ pentru curse care costă gros?

Victurnien mirosa că acĭ era un mister şi când diavolul ăsta de slujbaş, uscat ca un arac şi subţirel ca o nuia, mirosea ceva, semĕna cu un ogar care nu scapă vînatul şi'l urmăreşte până'n culcuşul luĭ.

Campayrol era urmărit fără să bage de seamă, şi ogarul nu lătra.

La masă ajutorul notaruluĭ întrebă:

— O să lipseştĭ multă vreme maiorule?

— Treĭ saŭ patru zile.

— O să vezĭ pe prietenul d-tale?

— Care prietin?

— D. de Vaunoise.

— Probabil.

— Vreĭ să'ţĭ daŭ ceva?

— Cu plăcere.

— O să'mĭ aducĭ şi rĕspunsul?

— Maĭ întrebĭ?

Victurnien se mulţumea grozav că putea să iconomisească vre-o şase mărcĭ de scrisorĭ.

Era vorba de datoriĭ şi comptul datoriilor luĭ Vaunoise era voluminos.

— Şi damele d-tale de la Jonchère, nu cum-va aŭ de gând să se îngroape acolo? întrebă iar Victurnien.

— Nu cred.

— Domnişoara era bolnavă.

— S'a sfîrşit.... Ducesa trebue să voiajeze.., în curând... ca s'o maĭ învesească.

— Bunĭ clienţĭ pentru d-ta maiorule.

— Nu's rĕĭ! şi când aĭ ştĭ cât ţine la mine ducesa! Nu ştiŭ cine spunea că bĕtrâna e femee nesuferită. E bună ca pâinea caldă şi blândă ca o oaie!

Victurnien nu zise din potrivă.

A doua zi maiorul Campayrol, cu geamantanul gata, aştepta trăsura publică care trebuia să'l ducă la Chateauroux, când veni ajutorul notaruluĭ cu un plic cenuşiŭ în mână.

— Iată pentru contele! zise el. Sînt nişte socotelĭ. Să le citească şi să facă o treabă bună.... însurându-se, bunioară... acum e vremea, Ş'apoĭ asta'l priveşte! Călătorie bună, maiorule!

Trăsura venea din capătul celă-l'alt al drumuluĭ.

Era o trăsură ticăloasă galbenă, hodorogită, trasă de două gloabe uscate şi mânată de un fel de giambaş căruia'ĭ mergeaŭ treburile destul de rĕŭ.

Pe drumul către Chateauroux toată lumea cunoştea pe Leonard. Nu era cârciumă unde să nu fi bĕut d'o sută de orĭ şi unde să nu fie primit bine, măcar că era sărac.

Leonard era tot aşa de înalt cât şi maiorul, însă se deosibea de doctorul că era uscat şi nervos. Intr'un singur punct semănaŭ amândouĭ: giambaşul era tot aşa de viclean ca şi doctorul, tot aşa de limbut ca şi el. însă era maĭ vesel de cât Limusinul.

Când îl vĕzu luĭ Victurnien îĭ veni o idee.

— Ia ascultă, Leonard, să trecĭ pe la mine după ce te veĭ întoarce... îĭ zise el.

Leonard se uită la dĕnsul ca un om care nu pricepe.

Avea destuĭ creditorĭ.

— Daca vreĭ d-ta, domnule Victurnien! zise el.

Ajutorul notaruluĭ zise ca să'l descrunte:

— Am să'ţĭ propun o mică operaţie... ceva bun.

— Mie?

— Dumitale.

— Despre ce'ĭ vorba?

— O să'ţĭ spun eŭ.

— Dacă operaţia pe care mi-o propuĭ d-ta m'ar putea ridica, ar fi o minune!

— Poate!

— Gata eştĭ, doctore? întrebă Leonard pe Campayrol.

— Da. Haidem!

— Hii! gloabă! strigă Leonard arzênd un bicĭ caluluĭ din dreapta, un biet cal care cunoscuse zile maĭ bune.

— Hi! leneşule! tu n'aĭ învĕţat carte ca să te facĭ popă!

Caiĭ porniră.

Victurnien sta pe gîndurĭ. Işĭ zicea:

— Leonard e şiret. Pe drum trebue să vorbească amîndoĭ. Am să aflu.

Nu se înşela.

A propune o afacere bună giambaşuluĭ era a arunca unuĭ păstrăv flămând o undiţă încărcată cu momeală.

Trăsura de la Chateauroux se'ntorcea a doua zĭ la Preuilly; pe la unu după amiazĭ.

Leonard pîndi pe Victurnien la eşirea luĭ de la Soarele de aur, dupe dejún.

Se duseră acasă la ajutorul notaruluĭ, o căsuţă aproape la fel cu a maioruluĭ şi care era o moştenire.

Cum se închiseră în cameră Victurnien deschise vorba:

— D-ta eştĭ om cum se cade şi curajos; îţĭ vreaŭ binele. Aşa'ĭ că nu călcăm pe aur?

Giambaşul rĕspunse cu un gemĕt.

— Sînt însărcinat să vînz averea văduveĭ Roulland!

— Bună bucăţică. Insă ştiĭ că nimenĭ nu m'ar credita cu două-zecĭ de francĭ în partea loculuĭ.

— Ştiŭ.

— Prin urmare rîzĭ de mine!

— Nu rîd de nimenĭ, orĭ-cine ştie lucrul acesta şi chiar d-ta ştiĭ.

— Atuncĭ dar....

— Am eŭ câte-va parale strânse d'o parte, nu multe... te împrumut eŭ.

— D-ta, d-le Victurnien?

— Da, eŭ. Ţiŭ să te scot din mizerie... Cu şase sute de francĭ cât dă venit locul bătrîneĭ, aĭ să poţĭ să trăeştĭ, să'ţĭ creştĭ copiĭ şi să'ţĭ întreţiĭ gloabele... Iţĭ fac eŭ un cadoŭ!

— Dacă ar fi cu putinţă aşa lucru!

— Se poate dacă vreaŭ eŭ. Văduva numaĭ pe mine mĕ ascultă, ş'apoĭ ea nu'ĭ expusă la nimic dacă garantez eŭ pentru d-ta.

— A! domnule Victurnian, dacă aĭ face d-ta lucrul ĕsta!.. ne scapĭ viaţa!

— Mĕ gîndisem întîĭ la maiorul, însă el a descoperit negreşit vr'o comoară, nu ştiŭ unde! adevĕrul e că e plin cu aur şi nu are nevoe să'l ajute cineva.

(Va urma).

durĭ umbroase tinere şi icĭ şi colo capre păşteaŭ iarba de prin rîpe, *M*încaŭ la o cârciumioară, în marginea unuĭ câmp. Băgat'aţĭ de seamă că de multe orĭ toate amintirile maĭ multor anĭ de fericire orĭ de suferinţă se strîng într'o singură amintire fericită orĭ nenorocită. E tocmaĭ ca un om care, după ce a trăit multă vreme într'o pădure, nu ş'ar maĭ aduce aminte de cât un singur copac, care ar fi pentru dînsul pădurea întreagă. O odăiţă, în catul întîĭ al cârciumĭ, — cârcima şi azĭ trăeşte însă amorezaţiĭ numaĭ vin acolo — era pentru Valentina puntul unic şi hotărît spre care se grămădeaŭ toate amintirile eĭ. Pentru ce? ce avea aşa de deosebit odăiţa aceea? Numaĭ acolo fuseseră eĭ fericiţĭ? Nu ştia, însă nu se putea gîndi la Aurelian — şi se gândea de multe orĭ la dînsul.

Trebuia cadrul acesta tabloului pe care'l evoca dênsa! Valentina vedea şi acum uşa de lemn nevopsit, fără zăvor, lucru serios! zidurile după care igrasia deslipise fîşiĭ de hârtie zugrăvită, cu desenurile neînţelese, cele douĕ scaune de pae, cărămizile după jos care'ĭ vopseaŭ roşu poalele rochieĭ, şi măsuţa şi pătişorul cu macat roşu! Era săracie şi urît acolo, însă prin geamurile spălate de ploile din urmă se vedea câmpia verde care rîdea soareluĭ şi iubirea era în floare în inimile lor tinere. Cum ieşa slujnica pentru ca să le aducă de mîncare, se sărutaŭ cu furie, el voind să'ĭ ridice voalul, ea împotrivindu-se, pentru ca să'l facă s'o iubească şi maĭ mult. Ah! ce frumoasă, ce dulce era odăiţa aceea! Cum ar voi Valentina ca să maĭ se vază odată acolo, şi câtă vreme e de atuncĭ, şi cât e de bĕtrână acum!

Bĕtrână? Nu. Se ridică puţin în sus, se priveşte în oglinda aproape întunecată şi zîmbeşte. Vezĭ bine că dacă ar maĭ vedea-o el acum ar cunoaşte-o numaĭ de cât. Era foarte slabă altă-dată, acum s'a îngrăşat, alt nimic. Când e omul maĭ gras e şi maĭ frumos, lucru ştiut. Ar fi curioasă s'audă ce ar zice el când l-ar vedea piciorul care e maĭ plin acum. Dar la ce se gândeşte ea? sînt aşa de mulţĭ anĭ de când nu s'aŭ maĭ întîlnit. Trăeşte foarte retrasă. Iĭ este grozav de urît. El însă e fericit, fiind-că e celebru şi aleargă orĭ unde vrea. Ea ar trebui să se ducă la bal, la teatru; l'ar vedea din când în când. Tot frumos o fi el acum? De ce nu? „Aide, să nu mĕ maĭ gândesc la astea," zice ea. „D. de Terneuse e om cum se cade. Trebue să'mĭ fi pierdut minţile ca să mĕ gândesc, eŭ, femee bĕtrână, la dragostea de fată mare. Să'l vĕd iar! ce nebunie! Ş'apoĭ, nicĭ nu se poate." Doamna de Terneuse zîmbeşte şi iar se gândeşte. „Nu se poate, adică de ce nu se poate? Este ceva care nu se poate? Adevĕrul e că nu vreaŭ. Fiind-că n'ar fi greŭ să'l găsesc. Trebue să fie la orĭ-ce primă reprezentaţie. Ce e maĭ uşor de cât să mĕ iaŭ după dânsul saŭ să pun pe alt-cine-va să'l urmărească după ieşirea din teatru? Nu vreaŭ însă fiind-că ţiĭ prea mult la d. de Terneuse; şi n'aş voi nicĭ-odată. Când îĭ le urît cuĭ-va, se gândeşte la tot felul de lucrurĭ. Sînt femee cinstită şi am să mĕ culc, foarte liniştită, ca de obiceĭ. M'aş prinde că astă-seară e dus la Bouffes. Ce efect mi-ar face când l'aş vedea! Negreşit că e cu o femee. Lampa asta care s'a stins e pricina tuturor gândurilor mele d'acum. Noaptea sunt strigoĭ. Rozeto! Rozeto! adu lumină, iute! Ce bine am făcut că nu m'am dus la Bouffes."

Şi d-na de Terneuse intinde braţul şi trage clopoţelul cât poate de tare. Rozeta vine cu o lampă în mână şi cel d'întîĭ lucru ce zăreşte Valentina este, în cupa de zmalţ, cuponul de loje pentru întîia reprezentaţie a piesei *Furca de sticlă*.

— Zĕŭ! Atât maĭ rĕŭ! Rozeto, îmbracă-mĕ. Zi să pue caiĭ! Dă'mĭ rochia *mauve*, mĕ duc la teatru.

Peste un sfert de ceas, d-na de Terneuse şedea pitulită în fundul careteĭ, mirată, speriată, fericită, ghemuindu-se de frică în rochia şi în braţele eĭ goale şi, tulburată toată chiar de parfumul eĭ, cu ochiĭ pe jumĕtate închişĭ, vedea iar în gândul eĭ, departe, într'o odaiţă de cârcimă, un pat mic cu macatul roşu.

II

Se vĕzuseră El era tot frumos. Ea era încă tînĕră. Pusese să'l urmărească după teatru. Iĭ scrisese: „Dacă'mĭ cunoştĭ scrierea, vino duminică colo unde ne iubiam." Auzĭ dacă cunoscuse el scrierea! Ar fi cunoscut'o dintr'o mie! Şi el îşĭ aducea aminte odăiţa din catul întîĭ a cârcimĭ, odăiţa cu hârtia ruptă de umezeală, cu cărămizile roşiĭ; ghici că acolo îl va aştepta ea. Nimic nu se schimbase în cuibul acela al dragosteĭ lor. Numaĭ slujnica înbătrînise tare. Cu ce poftă bună, — poftă din tinereţea lor — mîncară pâinea neagră şi bĕură vinişorul! „ce frumoasă eştĭ!" îĭ zicea el. Şi pe urmă îĭ zise: „Iacă! Uşa se închide acum!" Ea sa roşĭ şi zîmbi. Făcuseră şi acum tot ce făcuseră într'o vreme. Işĭ reîncepeaŭ viaţa, ar fi voit să fie săracĭ ca să sufere cum suferiseră. Se făcură că sînt săracĭ. Se duseră în mica lăptărie de la Montmartre. Ea muie pâinea prăjită în ciocolată, şi el nu mâncă nimic din economie şi din dragoste. Ea îĭ zicea: „O să citeştĭ curînd drama ta comitetuluĭ Teatruluĭ Francez?"

El îĭ rĕspundea: „Mi s'a făgădnit că aŭ să te pue să debutezĭ la Porte-Saint-Martin, în piesa luĭ Ferdinand Dugué."

Ferdinand Dugué era un autor dramatic care murise de mulţĭ anĭ, dar care pentru dênşiĭ era viŭ ca şi iubirea lor deşteptată din noŭ.

Seara se duceaŭ la teatrul de la Batignolles. Aurelian aplauda cu furie pe o Valentină închipuită, pe când adevĕrata Valentină, aceea de odinioară, aceea de azĭ, aceea de orĭ când, se strângea într'însul în lojea baignoire. Când ieşaŭ ea nu voia să ia trăsură. Mergea prin noroĭ, sub lumina stelelor; şi ea îl întreba: „Ţi-aĭ plătit chiria: crezĭ tu că o să ne dea cheia?" Trăiaŭ iar în viaţa d'atuncĭ. Nicĭ odată nu fuseseră aşa de fericiţĭ. Ce frumoasă era viaţa! ce bine făcuseră că se căutaseră! şi deacum încolo legătura lor nu se maĭ putea strica şi nicĭ chiar moartea nu ar cuteza să'ĭ despartă. Intr'o seară pe când Valentina, îmbrăcată, aştepta, stând lângă foc, ca să vie birja după care trimisese ca să se ducă să 'şĭ vadă amantul, intră Rozeta cu o scrisoare de la Aurelian. Ea tremură de bucurie când vĕzu scrierea luĭ.

Iacă ce'ĭ scria Aurelian:

„Şi tu minţĭ şi eŭ minţ. Suferim de moarte amîndoĭ. Să nu viĭ astă seară, să nu viĭ mâine, să nu maĭ viĭ niciodată. Dacă aĭ puţină milă pentru mine şi puţină milă pentru tine, întoarce-te în trecut şi te îngroapă într'însul. Eştĭ frumoasă, e adevĕrat; eŭ sînt tînĕr, e adevĕrat; nu ne iubim. Sîntem nişte morţĭ care'şĭ parodiază vechia lor existenţă. Când beam deunăzĭ, la Vesinet, vinul cârciumaruluĭ, zîmbetul pe care l'am încercat începuse cu o strîmbătură pe care n'aĭ băgat'o de seamă. Ţie îţĭ era frig la picioare, noaptea trecută, pe când te plimbaĭ la braţul meŭ pe bulevardul d'afară; îmĭ ziceaĭ: „Ce frumos e cerul!" însă te gândeaĭ — să nu zicĭ nu, am auzit eŭ cum vorbeaĭ în gândul tĕŭ — te gândeaĭ: „O să ploă" şi te gândeaĭ la patul tĕŭ, la patul tĕŭ, nu la al meŭ! Du-te, pleacă, îţĭ zic, o să ajungem să ne urîm. Mĕ găseştĭ prost chiar în minutul când îţĭ zicĭ: „Cât spirit are!" Ierĭ te făceam să înţelegĭ câtă dreptate aveaĭ că nu îţĭ parfumezĭ nicĭ pĕrul nicĭ pielea, şi cu toate acestea regretam parfumul patchouli al amanteĭ mele din urmă. Să sfîrşim comedia aceasta absurdă! Noĭ nu maĭ sîntem; să nu încercăm să ne galvanizăm; puţina dragoste reală care maĭ stărue în inimile noastre este ca acea rĕmăşiţă de sevă vitală care face să crească barba şi pĕrul cadavrelor. Ah! Valentino, nimic nu se reîncepe. Pentru om tot ce a fost s'a sfîrşit. Omul o singură dată iubeşte şi e singură dată e tînĕr — lucrurĭ carĭ nu se maĭ întorc. Numaĭ liliacul înfloreşte în fiecare an. Şi, află, căutând ca să mĕ vezĭ iar, silindu-te să aţîţĭ în noĭ bucuriile stinse, nu aĭ făcut numaĭ un lucru nefolositor şi capabil ca să ne facă să suferim în prezent; nenorocirea noastră actuală are un efect retroactiv şi am omorît trecutul. Iacă ce'ĭ adevĕrat îngrozitor şi fără leac, vaĭ! Acum o lună chiar, când eram trist, mĕ gândeam la tine. Suvenirul iubireĭ noastre era scăparea mea de urît, de desgust. Tu pe care nu te maĭ iubeam, dar pe care te iubisem, tu mĕ mângâiaĭ. Când sufereaĭ tu te mângâiam şi eŭ, nu'ĭ aşa? Aveam neîncetat în noĭ ceva curat şi limpede care ajungea să ne însenineze şi trecutul strălucea. La vîrsta noastră omul nu maĭ are iluziĭ: amintirile ţin loc de iluziĭ. Depărtarea dă realităţiĭ vechĭ destul farmec pentru ca să semene cu idealul. Când sîntem tinerĭ visurile noastre merg înainte-ne; când înbĕtrînim, vin în urma noastră. Eĭ bine! noĭ am asasinat visul nostru, care era singura noastră rĕsursă înpotriva amarurilor din fie-care zi. Noĭ am voit să ştim ce este înăuntru. Cu câtă dulceaţă îmĭ aduceam aminte chefurile noastre la Vesinet! tu singură aĭ fi trebuit să intri în odăiţa cârcimi unde te am iubit atât de mult. Acolo a intrat o altă femee, femeea aceea eraĭ tu, însă nu maĭ eştĭ tu. Te am trădat încercând să te maĭ iubesc. Degiaba vrea cineva să se arate că nu s'a schimbat, omul se modifică în fiecare ceas, în fiecare minut. Ajunge poate maĭ bun decât era, însă se face altu. Dacă nu te aş fi iubit altă dată te aş iubi poate azĭ de o sută de orĭ maĭ mult decât odinioară. Insă te am adorat cum eraĭ şi nu maĭ eştĭ aceea pe care o adoram. Te aĭ îngrăşat, îţĭ şade bine, te iubeam slabă. Aĭ citit, te aĭ făcut învăţată, îmĭ eraŭ dragĭ scrisorile tale fără ortografie. Eştĭ femee de spirit, eŭ te iubeam proastă. Şi acum, s'a sfîrşit, nu putem să maĭ cerem trecutuluĭ mângâerile cu carĭ ne îndesa. Ceva a stricat vraja care ne lega. Intre tine şi mine s'a pus cineva şi, o grozav lucru, acel cineva eştĭ tu. Când mĕ voiŭ gândi la lăptăria de la Montmartre nu te voiŭ vedea pe tine stând lângă mine, ci o altă femee, maĭ puţin iubită şi care nu iubeşte şi femeea aceia veĭ fi tu! Pentru ca să te maĭ vĕd va trebui să te gonesc. Sîntem prea nenorociţĭ! fiind-că tu simţĭ ce simţ şi eŭ. Şi ştiĭ ce o să rezulte din asta? Ştiĭ că poate nicĭ nu am stins în noĭ măcar amintirea adorată a iubireĭ noastre d'intîĭ, dar că am omorît chiar puterea de a iubi! Amintirea ta pentru mine este toată inima mea. Din amintirea ta luam facultatea de a fi fericit, de a zîmbi şi de a trăi. Nu aveam o fericire care să nu fie o aducere aminte. Nu mĕ credeam mort, fiind-că 'mĭ aduceam aminte că am trăit. Când o femee îmĭ zicea: „Te iubesc!" eram fericit, findcă 'mĭ aducea aminte că mĕ iubiseşĭ tu, şi findcă te iubisem mĕ simţiam în stare s'o iubesc! Ah! cine mĕ va încredinţa oare, acum, că trăesc, când nu maĭ există aceea ce mĕ făcea să trăesc? Maĭ e vremea oare încă de a da iar trecutuluĭ farmecul pe care l'a pierdut? Putea-vom noĭ să lepădăm amintirea acelor câteva zile grozave vinovate carĭ aŭ trecut şi s'o împiedicăm de a întuneca pentru tot-d'a-una bucuriile nespuse ale tinereţĭ noastre? Să încercăm. Tot va fi maĭ bine aşa decât comedia urîtă pe care o jucăm. Adio, pentru tot-d'auna! Fugĭ de mine, eŭ am să fug de tine, şi să ne silim să uităm, pentru ca să ne aducem aminte!„

Valentina scăpă scrisoarea; rĕmase multă vreme fără nicĭ o gîndire; numaĭ, cu cleştele aţâţa mereŭ focul când era să se stingă. Subt o gramadă de cenuşe era un tăciune care maĭ ardea. Cenuşa căzu şi tăciunele se stinse.

— Ah! are dreptate el; noĭ am stins puţinul foc care maĭ rĕmăsese! zise ea jucându-se cu cenuşa.

I. S. Spartali.

Desbaterile Parlamentare

SENAT

Şedinţa de la 19 *Decemvrie 1890.*

Şedinţa se deschide la orele 2 sub preşidenţia d-luĭ General I. Em. Florescu

Prezenţĭ 80 d-nĭ senatorĭ.

Se fac formalităţile obicinuite.

D. General Florescu, preşedinte, anunţă că a fost la Palat, cu rĕspunsul la mesaj şi citeşte cuvintele pe care le-a rostit Regele cu această ocaziune.

D. Ministru de Rĕsboiŭ, citeşte mesagiul Regal relativ la chemarea nouluĭ contigent al armateĭ.

D. G. Gâlcă, anunţă o interpelare ministruluĭ de Domeniĭ, în privinţa mĕsurilor de sticlă din fabrica Azuga.

CAMERA

Şedinţa de la 19 *Decemvrie 1890*

Şedinţa se deschide la orele 12¾ sub preşedinţa d-luĭ G. Gr. Cantacuzino.

Prezenţĭ 120 D-nĭ deputaţĭ.

Se fac formalităţile obişnuite.

D. C. Iarca anunţă o interpelare D-luĭ Ministru al instrucţiuneĭ publice asupra numireĭ D-luĭ Zaharescu ca profesor atât la gimnaziul real din Brăila, cât şi la seminarul din Buzĕŭ.

Se intră în ordinea zileĭ.

D. Al. Marghiloman voeşte să dea lămurirĭ D-luĭ C. Leca asupra cestiuneĭ vagoanelor comandate anul trecut şi asupra cauzeĭ lipseĭ vagoanelor.

D-sa zice că nu administraţia căilor ferate este de vină, căcĭ liniile noastre aŭ fost create fără să fie dotate de un numĕr suficient de vagoane. Noĭ suntem într'o situaţie inferioară — în această privinţă — Austro-Ungarieĭ şi Germanieĭ; dar chiar de am fi pe acelaş picior, încă n'am fi destul de organizaţĭ pentru trebuinţele agricultureĭ noastre.

D. Marghiloman maĭ dă un întreg şir de esplicaţiunĭ tehnice, cu cifre şi date statistice, pentru a dovedi că D-sa nu e vinovat de lipsa de vagoane.

Se cere închiderea discuţieĭ.

D. N. Ceaur-Aslan vorbeşte contra închidereĭ.

Discuţia se închide.

Bugetul se ia în consideraţie.

Se citeşte capitolul veniturilor.

D. M. Tzoni critică evaluarea exagerată a veniturilor anuluĭ viitor.

D-sa propune un amendament pentru reducerea evaluăreĭ veniturilor cu 250 miĭ leĭ.

D. T. Maiorescu combate reducerea acesteĭ ţifre, pe motivul că se vor deschide liniĭ nouĭ.

D. Miltiade Tzoni arată că şi la acest capitol evaluările sunt exagerate şi nimic din trecut nu le îndreptăţeşte.

Discuţia se închide.

Amendamentul D-luĭ Tzoni se respinge.

Capitolul I se votează.

Se dă citire cap. II (transporturĭ de mică iuţeală).

D. V. Ursianu se plânge de desele accidente ce se întîmplă cu trenurile de marfă şi de neregularitatea transportuluĭ de mică iuţeală.

ULTIME INFORMATII

Camera a votat aseară bugetul căilor ferate şi câte-va credite ale ministeruluĭ de finanţe.

In urmă, s'a decis ca Adunarea să ĭa vacanţă de azĭ până la 14 Ianuarie.

Nostim este că Senatul a luat vacanţă numaĭ până la 10 Ianuarie.

Bieţiĭ bătrînĭ se vor grăbi de sigur să'şĭ prelungească şi eĭ vacanţa.

Aflăm că ministerul Cultelor va ruga pe D-niĭ Senatorĭ Plesnilă, Flondor, Buşilă şi V. A. Urechiă, reprezentanţiĭ Covurluiuluĭ, să aleagă locul pe care are să se clădească palatul episcopal şi seminariul.

Senatul a votat ierĭ următoarele proiecte de legĭ:

a) Pentru încuviinţarea unor virimente de fondurĭ din bugetul comuneĭ Piteştĭ;

b) Pentru acordarea uneĭ pensiunĭ viagere de 200 leĭ D-neĭ Raymond, văduva fostuluĭ profesor Leon Raymond, din Craiova;

c) Pentru autorizarea comuneĭ Constanţa de a contracta un împrumut de 300,000 leĭ, cu scop de a face maĭ multe îmbunătăţirĭ (spital, şcoală, cazin comunal 'şi magaziĭ pentru cereale).

Termometrul s'a scoborît astă noapte la ora 12 la 17,5 Réaumur şi azĭ dimineaţă la ora 7 era la 15,5.

Barometrul s'a ridicat la 768.

Domnul Doctor Babeş a primit o nouă cantitate de limfa luĭ Koch, de la Berlin.

Domnul doctor Stoicescu, care de asemenĭ a obţinut această limfă a început a face injecţie la spitalul Colţea în secţia D.-sale.

Primar al oraşuluĭ Râmnicu-Vâlciĭ a fost ales D-nul Anghelescu, iar la Bacăŭ a fost ales D-nul Leon Sachelarie.

Citim în „România":

Se zice că D. Maiorescu, ministrul Instrucţieĭ publice, ar avea intenţiunea să numească pe D. I. Slavicĭ ca secretar general la acel Departament, în locul D-luĭ Ştef. Mihăilescu.

Dacă ştirea are vre-un temeĭ, am dori să ştim cum s'ar putea încredinţa un post aşa de nalt şi de încredere D-luĭ Slavicĭ care nu are încă recunoscută calitatea de cetăţean român, unuĭ domn care se dă drept român când se află în ţara românească şi supus austriac în ţara ungurească?

Societatea Corpuluĭ Didactic din Ploeştĭ a primit pentru ajutorarea elevilor săracĭ dar silitorĭ cu haine şi încălţăminte de sĕrbătorĭ sumele următoare: din partea D-lor *G. Gr. Cantacozino* Preşedintele Camereĭ 500 leĭ, *Ştefan Greceanu* senator 100 şi *M. Munteanu* idem 20 leĭ. Acest exemplu trebue imitat din partea tuturor celor carĭ pot face asemenea acte generoase.

DD. M. Balş, N. Filipescu, Ion C. Grădişteanu, C. Cesianu, I. Dimitriade, A. Simu, Vlădoianu, Al. G. Hina, C. Sordoni, C. Olănescu, Leon Bogdan, C. Lecca, Urseanu Valerian, T. Silion, M. N. Pacu, M. N. Sĕulescu, C. Popovicĭ, E. Lahovari, I. Nucşoreanu, Săndulescu Nenoveanu, C. G. Vernescu, Christu S. Negoescu, Teodorescu G. Dem., D. P. Economu, G. Emandi, I. M. K. Epureanu, D. R. Rosetti, B. M. Dimitropolu, C. Ţăpârdea, I. Marghiloman, Const. Iarca, Nicu Georgescu, N. I. Micescu, I. Ştefăneanu, C. Christodorescu, I. Negrea, I. Fridman, G. I. Drăghicĭ, Nedescifrabil, C. Bobeica, Al. Gr. Ionescu, aŭ depus un proiect de lege prin care se acordă D-neĭ Irina Papadat văduva defunctuluĭ Al. Papadat o pensiune de 200 leĭ lunar, reversibilă şi asupra copiilor.

Felicitând pe propuitorĭ credem că acordându-se acest ajutor, putem zice fără frică de a greşi, ar fi unul din cele maĭ meritate.

Astă seară la orele 7 în localul restauranuluĭ la Mielul alb, strada Sf. Ionică, va avea loc banchetul ce tinerimea universitară dă în onoarea D-luĭ I. Grădişteanu.

Poimâine Sâmbătă 22 ale coranteĭ şcoalele iaŭ vacanţa.

Ghieţurile pe Dunăre s'aŭ prins până aproape de Calafat.

Pe Dunărea de jos se trece deja cu săniile.

Norocul ofiţerilor e mare şi asta din pricina urechilor Prinţuluĭ Ferdinand, care eraŭ să degere.

A. S. pentru a le scăpa a cerut voe M. S. Regeluĭ ca să poarte gluga cercheză, voe care s'a dat tuturor ofiţerilor.

Aseară şi azĭ dimineaţă preţuglugilor s'a ridicat aproape la înduoit, toţĭ militariĭ dedeaŭ năvală la Djaburov ca să'şĭ cumpere câte una.

Aztă-zĭ va avea loc în Sala Hoteluluĭ Union, banchetul anual al Societăţeĭ Politechnice din Bucureştĭ.

Vedem cu cea maĭ mare părere de rĕŭ cum tineriĭ din şcoalele noastre de bele-arte, în loc să fie încurajaţĭ, sunt descurajaţĭ.

Aşa Ministerul Cultelor cumpărase acum cât-va timp douĕ tablourĭ de la doĭ tinerĭ din şcoala de pictură şi când aceştia se prezentară să 'şĭ ia plata li se rĕspunse că Ministerul nu are fondurĭ şi că pot să 'şĭ ia tablourile înapoĭ. Şi toată cestiunea era de o mie şi câţĭ-va leĭ!

Pentru alte lucrurĭ mult maĭ puţin folositoare Ministerul cheltueşte o mulţime de banĭ, şi pentru o sumă aşa de mică rĕspunde că nu sunt fondurĭ.

Astă-zĭ se începe în coloarea negru, recrutarea tinerilor carĭ vor forma contigentul anuluĭ viitor.

Recrutarea se va termina peste treĭ zile, şi atuncĭ va fi sfârşită în toată capitala.

In judeţul Ilfov se va termina mâine.

Ultime Telegrame

BDLGRAD, 19 Decembre. — Ministru de Interne a anunţat Scupcineĭ că Serbia a primit satisfacere din partea Turcieĭ în afacerea omoruluĭ Vice-consuluĭ din Pristina; Poarta a acordat onorurile militare, pedeapsa omorîtorilor şi o indemnitate vĕduveĭ.

Scupcina s'a amânat pentru 18/23 Ianuarie.

Districtele Krajna şi Mlawa fiind infectate, transportul animalelor carĭ provin de acolo a fost interzis.

Tipografia Modernă Grigorie Luis Strada Academiel 24.